

Гармаш В.В.,

студент 6 курсу, 2 групи, Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЖЕРТВИ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ЖІНКАМИ У СІМЕЙНО-ПОБУТОВІЙ СФЕРІ

Ключові слова: жертва, жіноча злочинність, сімейно-побутова сфера.

Анотація: У тезах розглянуто поняття жіночої злочинності в соціально-побутовій сфері. Досліджено види жертв таких злочинів.

Анотація: В тезисах рассмотрено понятие женской преступности в бытовой сфере. Исследовано виды жертв таких преступлений.

Ключевые слова: жертва, женская преступность, бытовая сфера.

Summary: In theses the concept of female crime in family-friendly sphere is examined. The kind of victim is researched in such crimes.

Keywords: victim, female crime, family-friendly sphere.

Проблеми жіночої злочинності цікавить вже не одне покоління дослідників. Така злочинність здається явищем неприпустимим та засуджується суспільством. Адже жінка за своєю природою завжди асоціюється з такими цінностями: турбота, ніжність, збереження сімейного вогнища.

Злочинність жінок відрізняється від злочинності чоловіків своїми масштабами, характером злочинів, засобами та знаряддями здійснення, сферою, частотою вчинення, а також вибором жертви злочинного посягання.

Жінки все більше оволодівають чоловічими професіями (армія, поліція, політика, спорт тощо), у зв'язку з чим не можуть або й не хочуть займатися тільки домашнім господарством та вихованням дітей. Це в свою чергу призводить до появи у них чоловічої психології, що й штовхає певну їх частину до вчинення злочинів.

Взагалі виділяють дві сфери, де жіноча кримінальна активність виявляється найчіткіше. По-перше, це сфера побуту, де жінок штовхають на вчинення злочину негативні обставини сімейно-шлюбних, родинних і сусідських стосунків. По-друге, це сфера, де жінка виконує свої професійні функції. Зростає і число крадіжок особистого майна та шахрайств [1, с. 88]. Проте, суто «жіночою» все-таки є соціально-побутова сфера.

Розкриваючи характер зв'язків між жертвою злочину і жінкою, яка вчинила злочин, слід вказати, що вони завжди перебувають у родинних, подружніх, сусідських та інших близьких відносинах. Потерпілими від злочинів, що вчиняються жінками у сімейно-побутовій сфері, можуть бути: чоловіки, співмешканці, коханці, колишні чоловіки; діти, яких виховує жінка; батьки, особи, що їх замінюють, родичі; друзі і сусіди, з якими підтримуються близькі товариські відносини. Злочини, які вчиняються жінками у сімейно-побутовій сфері, досить часто зумовлені поведінкою самої жертви злочину [5, с. 73]. Науковці часто виділяють умисну провокативну поведінку жертви як одну з моделей віктимної поведінки [2, с. 133].

Батьки похилого віку зазнають як фізичного насильства, так і психічного: погрози, знущання, викрадення грошей. Жінки часто можуть чинити злочини щодо власних дітей, які є найбільш незахищеною категорією населення. Такі злочини характеризуються високою латентністю. Проте, частіше за все жертвами жіночої злочинності є представники чоловічої статі.

Слід навести результати досліджень, проведених Б.М. Головкіним, який зазначає, що найчастіше жертвами умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень, вчинених жінкою, є чоловіки (співжителі) [3, с. 133].

Між потерпілим і злочинцем, як правило, існує доволі тривалий сімейно-побутовий конфлікт, іноді обтяжений алкоголізацією

одного або двох його учасників. Жінка може вчинити вбивство, переживаючи відчуття «останньої краплі нервів», коли вона зривається і, незважаючи на наслідки, заподіює шкоду. У зарубіжній кримінології навіть з'явився спеціальний термін «синдром доведеної жінки» [4, с. 219].

Очевидним є те, що основними детермінантами в таких злочинах є: пияцтво чоловіка, малозабезпеченість, фінансова нестабільність, гендерне насильство, іноді лідерство жінки в родині, що у свою чергу зумовлює злочинну поведінку жінок.

Варто зазначити, що необхідним є застосування віктимологічної профілактики, яка полягає у виявленні, усуненні або нейтралізації чинників, обставин, факторів, які формують віктимну поведінку і обумовлюють вчинення злочинів, а також виявлення конкретних осіб з підвищеним ступенем віктимності.

Таким чином, рівень жіночої злочинності в сімейно-побутовій сфері останнім часом зростає. Особливістю вказаної злочинності є значна віктимологічна обумовленість. Жертви в таких злочинах характеризуються поєднанням соціальних, психологічних і біофізичних якостей. Існує необхідність подальшого наукового вивчення та надання рекомендацій, практичних розробок розв'язання проблеми жіночої злочинності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блага А.Б. Про жіночу злочинність / А.Б. Блага // Право України. 1999.- № 9.- С. 88.
2. Головкін Б.М. Віктимна поведінка жертв злочинів/Б.М. Головкін//Проблеми законності. - 2016.- №135. - с. 124-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_135_15
3. Головкін Б.М. Кримінологічні проблеми умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень, що вчиняються в сімейно-побутовій сфері: монографія/Б.М. Головкін. - Х.: Нове слово, 2004. - 252с. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/10904>
4. Кучинский А.В., Корец М.А. Преступники и преступления. Законы преступного мира. Женщины-убийцы. Воронки. Налетчицы: Энциклопедия / А.В. Кучинский. - Донецк: Сталкер, 1998. - 410 с.

Злочинці і жертви злочинів

5. Філоненко Г.М. Жертви злочинів, що вчиняються жінками у сімейно-побутовій сфері/Г.М.Філоненко//Наше право. - 2014. - №9.- с. 72-77

Науковий керівник: к. ю. н., доцент О.В. Таволжанський